

Õiguskantsler

Epp Lumiste
Advokaadibüroo Aivar Pilv
info@apilv.ee; info@agomer.ee

Teie 25.05.2016 nr

Meie 28.06.2016 nr 7-4/160761/1602761

Maanteeameti liiklusregistribüroode sulgemine

Lugupeetud Epp Lumiste

Palusite õiguskantsleril kontrollida, kas Maanteeameti Rapla teenindusbüroo sulgemine on kooskõlas põhiõiguste ja -vabaduste tagamise põhimõtte ja hea halduse tavaga.

Maanteeameti teenindusbüroode (Rapla kõrval ka Põlva, Jõgeva ja Valga büroode) võimalikust sulgemisest on viimastel nädalatel avalikkuses palju juttu olnud. Ka meedia on seda kajastanud.¹ Siiski ei ole teenindusbüroode sulgemist ega ka seda, mil moel tagatakse isiklikku kohal käimist nõudvate teenuste jätkuv pakkumine nimetatud kohtades, hetkel veel lõplikult otsustatud.²

Rapla teenindusbüroos toimusid teatud ümberkorraldused 01.06.2016 seisuga.³ Õiguskantslerile teadaolevalt ei kao ka Raplas siiski täielikult võimalus sõidueksameid ega ka muid toiminguid sooritada, vaid seda saab edaspidi teha teatud nädalapäevadel ja osade teenuste puhul eelbroneerimisega.⁴

Maanteeameti teenindusbüroode võimalik sulgemine või töö otsustav ümberkorraldamine mõjutab otseselt või kaudselt paljude kohalike inimeste ja ettevõtjate elu ning äritegevust. Kuigi mitmeid toiminguid saab teha Maanteeameti e-teeninduses (nt vormistada sõidukite ostu-müüki, vahetada juhiluba, taotleda juhendaja tunnistust, sõidukit registrist ajutiselt kustutada jms), on siiski teenuseid, mis nõuavad teenindusbüroosse isiklikult kohale minemist (nt juhiloa saamiseks sõidueksami sooritamine, sõidukite registreerimiseelne kontroll).

¹ Vt nt Valgamaalane 17.05.2016 „Maanteeameti Valga bürood ähvardab sulgemine“; Postimees 07.07.2016 „[Raplamaalased ei kavatsegi maanteeameti büroo sulgemisega leppida](#)“; Võrumaa Teataja 10.06.2016 „Maanteeameti juht läheb Põlvasse büroo sulgemist selgitama“; Vooremaa 08.06.2016 „[Rõivas: Ümberkorraldus peab olema põhjendatud ja selgelt kommuniqueeritud](#).“

² Vt peaminister Taavi Rõivase [vastus](#) Riigikogu infotunnis 08.06.2016; Võrumaa Teataja 14.06.2016 „[Maanteeameti Põlva büroo võib tegevust koomale tõmmata](#).“

³ Vt teave Maanteeameti [kodulehel](#); Lääne Elu 27.05.2016 „[Maanteeameti Rapla büroos kaob võimalus sõidueksamit teha](#).“

⁴ Vt teave Maanteeameti [kodulehel](#); 22.06.2016 Raplamaa Sõnumid „Rapla ARK on taas avatud“;

Laiemalt tõstatab see küsimuse inimestele vajalike avalike teenuste geograafilisest kättesaadavusest. Seepärast on oluline, et büroode võimaliku sulgemise või nende töö ümberkorraldamise raames pakutavate teenuste taseme ühtlustamise ja potentsiaalse ressurside kokkuhoiu kõrval arvestataks ka piirakonna elanike ja ettevõtjate vajadustega. Seda eriti nende Maanteeameti toimingute puhul, mida ei ole võimalik pelgalt e-teeninduse kaudu teha. Sama veendumust on [väljendanud](#) Riigikogu liikmete küsimustele vastates ka peaminister.

Paraku ei võimalda õiguskantslerile antud pädevus siiski asuda hindama Maanteeameti teenindusbüroode võimaliku sulgemise või nende töö ümberkorraldamise õiguspärasust. Selliste otsuste langetamine kuulub poliitilisse valikuruumi. Õiguskantsleril ei ole võimalik nõuda, et teenindusbürood ühes või teises konkreetses linnas tegutseksid või tegutsedes just teatud teenuseid pakuksid. Sel põhjusel ei ole võimalik ka Teie avalduse büroode (võimalikku) sulgemist puudutava osa sisuline menetlemine.

Mis puudutab hea halduse tava järgimist büroode sulgemisest teavitamisel ja puudutatud isikute kaasamisel, siis ei saa Maanteeameti sisemisi ümberkorraldusi käsitleda haldusmenetlusena, millele laieneksid kõik [haldusmenetluse seaduses](#) sätestatud isikute kaasamist ja ärakuulamist käsitlevad nõuded.⁵

See ei tähenda muidugi, et avalikkust – kohalikke elanikke ja ettevõtjaid, ega kohalikke omavalitsusi – ei peaks kavandavatest muudatustest mõistliku ajavaruga teavitama. Just kohaliku kogukonnaga läbi rääkides on võimalik selgitada, milline oleks büroode töö ümberkorralduse praktiline mõju ühes või teises piirkonnas; kui suur on otseselt mõjutatud isikute hulk; milliste teenuste järele on kõige suurem vajadus ning kuidas oleks võimalik tagada teenuste (piiratud) kohapealne osutamine ka büroo sulgemisel. Sellise läbiarutamise pinnalt saavad sündida ka kaalutletumad ja paremini põhistatud otsused.

Õiguskantslerile teadaolevalt on Maanteeameti esindajad nii Raplas kui ka muudes eelnimetatud linnades kohalike elanike ja ettevõtjatega kohtumistel käinud (Raplas kolmel korral), et selgitada kavandatavate muudatuste tagamaid ja saada paremini aimu ka kohalike murede ja vajaduste eripärast. Neilt kohtumistel saadud teavet saab Maanteeamet kasutada ka büroode töö ümberkorraldamise otsuste tegemisel. Nagu juba eespool viidatud, ei ole lõplikke otsuseid hetkel veel tehtud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Merike Saarmann 6938414
Merike.Saarmann@oiguskantsler.ee

⁵ Nii ei saa ka kõiki kohalikke, ühe või teise liiklusregistribüroo tavapärasesse teeninduspiirkonda jäävaid isikuid käsitleda menetlusosalistena.